N°. 374. 1848.

DE TIJD.

NOORD-HOLLANDSCHE COURANT.

Dieu et mon droit.

Deze COURANT verschijnt te AMSTERDAM, Dagelijks, behalve des Zondags. Het abonnement voor 3 maanden is *f* 4,50; voor de buitensteden *f* 5,50; franco door het geheele Rijk. Brieven, *Gelden*, enz. FRANCO te adresseren aan het Bureau dezer COURANT.

DINGSDAG, 11 JULIJ.

AMSTERDAM, 10 Julij.

Het zevende hoofdstuk behelst meer dan eene verbetering in zake van godsdienst. Wij prijzen in de regering de zucht, het streven om in Nederland de godsdienstige vrijheid eene waarheid te doen worden. De veranderingen, welke zij in voormeld hoofdstuk voorstelt aan te brengen, hebben geen ander doel. Zij zijn bekend. Wij zullen niet treden in alle bijzonderheden, maar ons tevreden stellen met eenige aanmerkingen.

Wij willen niet gewagen van het onveranderd behouden van art. 192, waardoor eene groote onregtvaardigheid wordt bestendigd. Er is ons namelijk weinig aan het goud gelegen, dat de schatkist aan onze eeredienst behoorde verschuldigd te zijn, als er sprake is van de regten, die de godsdienstige vrijheid moeten handhaven. Ofschoon stoffelijke middelen niet mogen worden verwaarloosd, waar zij dienstig kunnen zijn tot een hooger en edeler doel; het is schadelijk daaraan te veel waarde te hechten. Verre van ons zij de handeling der synodale commissie van de Hervormde Kerk! Welk een voorbeeld geeft zij hare onderhoorigen en andersgezinden, als zij voor stoffelijke weldaden, voor goud en onderscheiding hare vrijheid met die van anderen aan het gouvernement wil hebben verkocht? En hoe kunnen zulke mannen spreken van geloof, als zij zoo weinig betrouwen op de kracht der waarheid, die zij zeggen te belijden, dat zij haar nergens veilig oordeelen, dan in het goud der schatkist, en achter het zwaard der magthebbenden? Dan is de heer I. da Costa een regtzinniger geloovige, die het den Katholijken nazegt, dat hij in zake des geloofs alles van God, niets van den vleeschelijken arm verwacht. Zulke belijdenis doet den heer da Costa eer aan, omdat zij zijne gemoedelijkheid getuigt. Maar welke is de gemoedelijkheid der synodale commissie van de Hervormde Kerk?

Wij stellen dan onze regten omtrent art. 192 ter zijde, en maken er melding van alleen, opdat ons stilzwijgen niet voor eene goedkeuring zoude doorgaan. Wij hebben het reeds meer dan eens gezegd en herhalen het nogmaals: wij zouden wenschen, dat de bezoldiging der eerediensten geheel werde afgeschaft, om aan elke gezindheid de zorg voor hare eigene benoodigdheden te laten dragen.

De voornaamste verbetering door de regering voorgesteld is de bepaling, welke het *placet* uitsluit; in de overige bepalingen vindt men slechts eene verbeterde redactie van de artikelen der thans bestaande grondwet.

De kwestie van het *placet* is door de regering in hare memorie van toelichting meesterlijk behandeld. Het is niet mogelijk de zaak in zoo korte woorden bondiger uiteen te zetten.

Maar, als wij dit hebben vooruitgesteld, dan volgt de aanmerking, dat de grondwet van 1815, niet in staat is geweest, ons Katholijken van godsdienstige verdrukking te vrijwaren, ofschoon naar aller meening de godsdienstige vrijheid door haar was gewaarborgd. En dewijl het voorstel van herziening, zonder meer uitdrukkelijk de vrijheid van eeredienst te bevelen, het *placet* uitgezonderd, de bepalingen der grondwet laat, gelijk zij bestonden, zoo hebben wij regt te vreezen, dat andermaal van die bepalingen misbruik zal worden gemaakt, om ons, in andere aangelegenheden, dan die van het *placet*, de oude verdrukking te doen gevoelen. Uit dien hoofde vooral doet het ons leed, dat de regering niet heeft kunnen goedvinden, te blijven bij het voorstel der staatscommissie, die begrepen had, dat aan elke eeredienst grondwettig het regt moest worden verzekerd van de benoeming harer leeraren. Men weet, dat de synode die vrijheid niet heeft begeerd voor hare kerkelijke inrigting; was dat eene reden, om het regt in de grondwet niet uit te drukken?

Het regt van de openbare eeredienst is beperkt geworden binnen de muren der kerk, behoudens de bestaande regten. Wij nemen genoegen met die bepaling. Nooit hebben de Katholijken het voornemen gehad, om de plegtigheden der godsdienst tot verbittering van Protestanten op straat uit te oefenen. Zij hebben te veel gezond verstand, dan dat zij de heiligheid hunner godsdienst aan bespotting zouden willen bloot stellen, en door die bespotting welligt tweedragt en oneenigheid in de gemeente veroorzaken. Wij begrijpen niet, hoe men zich daaromtrent zoo zeer heeft kunnen verontrusten.

Intusschen, de bepalingen omtrent de godsdienst, hoe veel zij ook te wenschen overlaten, zijn toch geschikt om een grondslag uit te maken van toenadering tusschen de verschillende gezindten. Om des vredes wille zullen wij ons vergenoegen met de beginselen, gelijk zij in het voorstel zijn uitgedrukt. De koning heeft teregt gezegd, in zijne boodschap ter begeleiding van deze ontwerpen, dat het voor een elk pligt is in tijden, gelijk wij beleven, om iets van zijne meening op te offeren, ten einde door inschikkelijkheid een resultaat te kunnen bereiken. Ook wij zijn bereid het koninklijk voorbeeld te volgen, en daarom voor lief aan te nemen, wat ons onder meer dan één opzigt onvoldoende is.

PETITIEN.

Van 20 Junij tot 5 Julij zijn bij de Staten-Generaal ingekomen, betrekkelijk de grondwet.

423 liberale petitiën.
402 anti-liberale petitiën.
alsmede 105 waarvan de geest niet duidelijk is.

Totaal 930 petitiën.

Er is verslag gedaan in de zitting van

23	Junij	van 63	liberale pet.	met	3304	onderteek.
27	»	19	id.		915	»
28	»	136	id.		16045	»
29	»	35	id.		3332	»
30	»	14	id.		574	»
5	Julij	44	id.		6382	»
Totaal		311			31052	

23	Junij	van 43	anti-liberale pet.	met	2932	onderteek.
27	»	25	id.		551	»
28	»	29	id.		805	»
29	»	76	id.		2758	»
30	»	111	id.		4128	»
5	Julij	24	id.		647	»
Totaal		308			11821	

Dezer dagen hebben wij verzonden de volgende liberale petitien, als van:

Diemen en Watergraafsmeer	met	99	onderteekeningen.
Alkmaar	»	12	»
»	»	17	»
»	»	12	»
»	»	12	»
Alphen	»	53	»
Amsterdam	»	38	»
»	»	51	»
Elst	»	87	»
Weesp	»	57	»
Grootebroek	»	85	»
Schooten en Jan Gijsenvaart	»	34	»
Assendelft	»	48	»
»	»	64	»
»	»	56	»
»	»	36	»

Eenige ingezetenen der stad Leyden hebben aan de Tweede Kamer een adres gerigt, waarin zij o. a. aandringen op de volgende punten.

1. Regtstreeksche verkiezing. 2. Vernietiging van de Eerste Kamer. 3. De gouverneurs geene stem in het collegie van Gedeputeerde Staten. 4. De benoeming der burgemeesters niet uitsluitend aan den Koning te laten. 5. Waarborgen voor een goed beheer, deelname der vertegenwoordiging in de zaken der koloniën. 6. Het overleggen eener jaarlijksche rekening aan de Kamer opdat haar blijke of 's lands geldmiddelen goed besteed zijn.

Wij ontleenen aan dit adres de volgende zinsneden:

»Zeer heeft den Ondergeteekenden leed gedaan te zien, hoe in de aangeboden wetsontwerpen eene strekking zigtbaar is, geheel strijdig met den gang des tijds; eene zucht namelijk om, zooveel mogelijk, den invloed des volks op de regeling zijner belangen te stremmen en zekere vrees voor openbaarheid. Van het eerste biedt een voorbeeld, dat men de leden der voorgedragen Eerste Kamer slechts om de *negen*, en de Staten der provinciën slechts om de *zes* jaren wil laten aftreden. Het laatste is vooral zigtbaar in de beperking, welke aan de verpligting der ministers om aan de Kamer alle gevraagde inlichtingen te geven, gesteld is. Het moet den minister niet vrijstaan door eene enkele verklaring, dat *hij* de mededeeling met het belang en de zekerheid van het rijk, de koloniën en overzeesche bezittingen strijdig oordeelt, die inlichtingen te weigeren; hij is verpligt de Staten-Generaal in staat te stellen aan hunne roeping te beantwoorden. Bij oorlog of bij onderhandelingen kan eene uitzondering toegelaten worden, maar in geen ander geval. Art. 85 van het ontwerp der commissie zal, verwachten wij, in de plaats van dat der ministers komen.

Nog meer trof ons, dat het ontwerp der Ministers het aan den gewonen wetgever wil vrijlaten, de bepalingen der grondwet straffeloos te overtreden, haar te schorsen en te vernietigen. Uit de memorie van toelichting maken wij op, dat de duistere woorden: »De wetten zijn onschendbaar," aan den regter de bevoegdheid willen ontzeggen de toepassing eener met de grondwet strijdige wet te weigeren. Door die éene bepaling wordt de geheele grondwet op losse schroeven gesteld. U Edel Mogenden, die de grondwet gehandhaafd en geëerbiedigd wilt zien, zult zeker geene wet bekrachtigen, door welke het mogelijk worden zou, alle grondwettige regten buiten werking te stellen en alzoo feitelijk de grondwet af te schaffen.

Bij art. 5 van ontwerp n°. XI wordt aan de dubbele Kamer slechts de vrijheid gelaten het ontwerp van herziening *in zijn geheel* aan te nemen of te verwerpen. Art. 187 van het ontwerp der commissie zeide *geheel of ten deele;* wij wenschen die woorden te behouden, opdat men niet later om één enkel artikel, dat men afkeurt, of eene geheele grondwetsherziening belette of gedwongen worde tegen zijne overtuiging aan, ook hetgeen men afkeurt aan te nemen.

De benoeming der leden van den Hoogen Raad wordt bij het ontwerp aan den Koning alleen opgedragen. Wij meenen op het behoud der tegenwoordige wijze van benoeming te moeten aandringen.

De hoofden van het openbaar ministerie bij de verschillende regtscollegiën moeten naar ons oordeel voor hun leven worden aangesteld. Zoo lang zij werktuigen in handen van den Minister van Justitie, eenen in ons regtswezen volstrekt onbekenden persoon, zullen zijn, zal hunne handelwijze steeds willekeurig schijnen en ook werkelijk zijn. Zij moeten organen der wet zijn en als zoodanig beschouwd worden, maar dan pleiten voor hunne levenslange benoeming dezelfde redenen als voor die der regters.

Op nieuw heeft men voorgesteld, dat het aan het politiek gezag vrij zal staan den burger op een bloot vermoeden voor drie dagen van zijne vrijheid te berooven en in verzekerde bewaring te houden. Zulk eene bepaling is in 1848 een te sterk sprekend anachronismus dan dat U Edel Mogenden het kunt aannemen.

Vrijheid van vereeniging, van godsdienst en van onderwijs zijn beginselen, wier erkenning in onze nieuwe grondwet niet gemist mag worden. De ontwerpen echter geven ze meer in schijn dan in waarheid. Wanneer het dus, gelijk wij vertrouwen, U Edel Mogenden inderdaad te doen is, aan de vrijheid al die ontwikkeling te geven, welke onze tijd eischt en voor welke de natie rijp is, zult gij wat U aangeboden is verwerpen, ten einde tot de artikelen over die punten van het ontwerp der commissie terug te keeren. Deze erkent het regt van vereeniging en eischt alleen die bepalingen, welke daarbij tot verzekering der openbare orde mogten noodig zijn: het U voorgedragen ontwerp daarentegen wil het geheele regt in het belang dier orde regelen; zoodat het genoeg zijn zal te zeggen, dat de publieke orde de uitoefening van het regt verbiedt om het geheel tot eene doode letter te maken. Ook wat de vrijheid van godsdienst betreft, meenen de ondergeteekenden, dat het ontwerp der commissie, in onbekrompener geest dan dat der ministers gesteld, de voorkeur verdient. Het bindt de openbare uitoefening van godsdienst aan de eenige voorwaarde, welke men daaraan stellen mag; »het behoud der pu-

blieke orde en rust;" het ontwerp der ministers daarentegen bevat eene stuitende ongelijkheid, door op een enkel historischen, maar weinig rationelen grond, op de ééne plaats te verbieden wat het op de andere toelaat. Het ontwerp der commissie verder verwerpt alle tusschenkomst van overheid of particulieren in de keus van godsdienst leeraren, welke aan elk kerkgenootschap volgens den aard zijner inrigting vrijgelaten moet worden; het ministeriëele ontwerp daarentegen laat de zaak op den tegenwoordigen voet, zoodat de Staat en particulieren daarop eenen invloed kunnen blijven uitoefenen, welken deze op enkel kerkelijke zaken niet behooren te hebben.

Opregte voorstanders der vrijheid van onderwijs, willen wij het geven daarvan aan geene andere voorwaarde dan die, dat men bewijzen van bekwaamheid gegeven heeft, binden. Wij kunnen ons echter op geenerlei wijze met het ontwerp der ministers vereenigen, hetwelk dat bewijs alleen bij lager en bij middelbaar onderwijs vordert, maar het hooger onderwijs aan elken weetniet vrijlaat. Van zulk eene ongerijmdheid moet de grondwet door aanneming van art. 183 van het ontwerp der commissie bewaard blijven.

Vervolg van den uitslag der verkiezingen in de provinciale staten der onderscheidene provinciën tot leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal.

Zeeland. Voor deze provincie is herkozen het aftredend lid Mr. J. F. Bijleveld.

Groningen. In plaats van het aftredend lid Mr. C. Star Busman is gekozen Mr. Arn. Oudeman.

Vriesland. Ter vervanging van Mr. A. Telting, die verzocht had niet weder in aanmerking te komen, is benoemd Mr. B. Alberda.

Wij hebben dezer dagen met genoegen gezien een stel van vier steendruk platen, geteekend door den heer L. van den Wildenbergh, voorstellende tafereelen uit de laatste dagen van den ongelukkigen Lodewijk XVI van Frankrijk. De uitvoering dezer kunstplaten is buitengemeen fraai, en zoowel wat de ordonnantie als de teekening betreft, ook volgens de meening van bevoegde beoordeelaars, zeer verdienstelijk. Wij wenschen dus, dat de heer van den Wildenbergh door een ruim debiet zijne kostbare onderneming moge zien bekroone. (*Men zie verder de Advertentien.*)

Wij hebben reeds gemeld, dat de heer Mr. W. Goedkoop te Assen, advokaat-generaal bij het prov. geregtshof van Drenthe, geweigerd heeft, het bedrag op zijn aanslag-billet, uitgetrokken voor 4 opcenten buitengewoon, tot de daarstelling van een fonds tot den aanleg van kanalen in Drenthe, te betalen.

De *Drentsche Courant* bevat thans twee brieven van dezen heer, die licht over de zaak verspreiden.

De eerste bevat de weigering aan den ontvanger, om de 4 opcenten te betalen; hij is gedagteekend van 6 December 1847. De tweede brief van 13 Maart 1848 is aan den minister van justitie gerigt. Daaruit blijkt, dat genoemde minister (destijds nog de heer de Jonge van C. N.) den procureur-generaal bij het hof van Drenthe gelast heeft, den advokaat-generaal Goedkoop *over zijne weigering te onderhouden*, over welken last de heer G. te regt zijne verwondering betuigt. Wijders ontwikkelt de heer G. hier zijne redenen van weigering. Deze zijn, dat de grondwet geene *provinciale* belastingen kent, en dat dus de provinciale staten het regt niet hebben, om belastingen of opcenten bij besluit op te leggen. Daar het nu hier geene bestaanbare belasting geldt, kon ook de bepaling niet gelden, dat men vooraf moet betalen en dan kan doleren bij gedeputeerde staten, die bovendien hier uitspraak zouden doen in hunne eigene zaak. Van daar de weigering.

Z. M. heeft benoemd tot burgemeester van Rheden, Mr. J. P. J. T. Brantsen van Rhederoort; tot secretaris dier gemeente, Mr. G. J. van Hasselt, burgemeester van Westervoort; tot gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit aan de hoogeschool te Utrecht, den heer Mr. J. van Hall, thans hoogleeraar in de regtsgeleerdheid aan het athenæum te Amsterdam.

Ook heeft Z. M. aan Jhr. P. H. Bicker, een eervol ontslag verleend als majoor bij de dienstdoende schutterij te Amsterdam.

Wij maken onze lezers opmerkzaam op een berigt van onzen correspondent te Kampen, waarin ten stelligste wordt tegengesproken, wat de *Kamper Courant* heeft goedgevonden, nopens eene nieuwe ontrustende ontwikkeling der aardappelziekte te vertellen. Wij kunnen hierbij voegen, dat volgens onze informatiën, algmeen zoo hier te lande als in Belgie de aardappelplant in gunstigen staat verkeert, en dat, zoo er zich a. mer of daar enkele twijfelachtige sporen van ziekte vertoonen, deze echter volstrekt geene vrees behoeven te baren. (*Amst. Ct.*)

Wij vernemen dat er bij de regering op nieuw aanvrage is gedaan, tot het erlangen van concessie voor den aanleg van eenen ijzeren spoorweg van Harlingen over Leeuwarden en Groningen naar Bremen en Hamburg, met eene zijtak van Groningen over Assen en Zwolle naar Utrecht. (*Ned. Stoomp.*)

Eenige uittreksels uit een schoolwerkje, getiteld: *De voornaamste geschiedenissen van Noord-Nederland, door Mr. J. van Lennep aan zijne kinderen verhaald. Amsterdam, P. Meijer Warnars.* 1845.

EERSTE AFDEELING. — DERDE STUKJE.

»Tot deze *ingeschreven geloofs-artikelen* behoorde b. v. de aanbidding (?) en aanroeping der Heiligen, waartoe de Schrift ons geen aanleiding geeft" (het is hier de plaats niet om van Lennep te bewijzen, dat hij onwaarheid spreekt; maar wij raden hem ernstig aan Katholijke geschriften ter hand te nemen, waarin dit punt breedvoerig besproken is. Deze schijnt hij toch zoo min te kennen als de schrift!) »Het is natuurlijk en prijzenswaardig de nagedachtenis te vereeren van vrome en brave lieden, en zelfs waarde te hechten aan hetgeen hun behoord heeft. Maar de Pausen, niet met een bloote herinnering te vreden, prezen de *eerdienst* aan *der Heiligen*, d. i. der zielen van afgestorvene mannen, (eene *eerdienst van zielen*, lezers! kan het zotter, en hoe?) als een soort van *ondergeschikte Godheden*, wier voorspraak ons bij God van dienst mogt zijn; niettegenstaande de Schrift uitdrukkelijk verklaart, dat onze Heer Jezus Christus onze eenige voorspraak en middelaar is. Krachtens deze *meening* werden niet alleen de Maagd Maria, de Apostelen, ja bijna ieder in de Schrift genoemde persoon, in den rang der Heiligen geplaatst; maar ook vele anderen *(ja somtijds bloote namen, die als personen nimmer bestaan hebben,)* door den Paus voor heilig verklaard en (ook die *bloote namen*) verkregen kerken en altaren. Zelfs daarbij bleef het niet: allerlei voorwerpen, welke men wist, of *voorgaf*, dat aan Christus of aan die Heiligen behoord hadden: hairlokken, beenderen, *lappen* en *lorren*, werden door de kerk aangewezen als voorwerpen van vereering; ja voedsel gegeven aan het geloof, dat *die prullen in staat zouden zijn, ziekten te genezen of andere wonderen te doen*, en alzoo een magt zouden bezitten, welke Gode alleen toekomt"

(Wij vragen het u, Katholijken van Nederland! heeft de Kerk ooit geleerd, ooit voedsel gegeven aan het geloof, *dat door de overblijfsels der Heiligen wonderen zijn verrigt?* .... En toch durft die Mr. J. van Lennep het driest weg te beweren. Maar ge weet, liegen en lasteren is bij de vijanden der Katholijke Kerk zoo diep ingeworteld, dat het in al hunne woorden doorstraalt. Wij nemen het gerustelijk op ons in naam van alle Katholijken van Nederland en van het geheele Katholicisme dien Mr. J. van Lennep daarvan aan te klagen.

»Maar, gaat hij voort," de belangrijkste inmenging, en *de voordeeligste tevens voor de geestelijkheid*, was de leer, dat de Kerk, of, met andere woorden, de Priester, magt had om zulke zonden, als hem gebiecht werden, te vergeven, mits de schuldige zoodanige boete deed als hem werd voorgeschreven. Iedereen was derhalve, zoo hij vergiffenis wilde erlangen voor zijn zonden, verpligt, bij een Priester te biechten: en de Priester schreef dan zekere boetedoening voor, zwaarder of ligter, naar den aart van het vergrijp. *Maar over het algemeen kon men zich van die boetedoening vrijwaren door een daaraan geëvenredigde som gelds te betalen aan de Kerk, die op deze wijze een altijddurende en winstgevende bron van inkomen bezat, welke nog vermeerderd werd door het geloof in het vagevuur.*

(Tegenwoordig hebben *sommigen* eene andere winstgevende bron: 's Rijks-schatkist. Allen moeten daaraan bijdragen, maar niet allen kunnen er *gelijkelijk* uit putten.

Overigens is het logen en laster dat men zijne boetedoening kon *afkoopen*, door eene *daaraan geëvenredigde som gelds* aan de kerk te betalen. De heer van Lennep zou ons eene groote dienst bewijzen, indien hij, ter bevestiging zijner bewering, met een of ander *Tarief* voor den dag kwam. Z. Ed. begrijpt *een kerkelijk Tarief van boetedoening.*)

»De Schrift maakt geen gewag van eenigen middelstaat tusschen dien van gelukzaligheid, welken wij Hemel noemen, en waarin de vromen na hun dood worden opgenomen, en dién, welke Hel genoemd, en als het verblijf en de strafplaats der boozen beschouwd wordt. Maar de Roomsche Kerk voegde hier nog een tusschenplaats bij, het Vagevuur genaamd (1). Zij onderstelde dat velen, of inderdaad meest allen, niet vroom genoeg waren, om onmiddellijk der eeuwige gelukzaligheid deelachtig te kunnen worden, en toch niet slecht genoeg om de eeuwige verdoemenis te verdienen. Voor de zoodanigen werd het Vagevuur *uitgevonden*, een soort van voorportaal des Hemels, waar bijna iedereen, die niet tot de Hel zelve veroordeeld was, voor een korter of langer tijdperk, naar gelang van zijn zonden, verblijven moest en door straffen en pijnen gelouterd worden, eer hij tot den staat van gelukzaligheid werd toegelaten. Maar nu *had de Kerk*, GELIJK ZIJ VOORGAF, *de magt, om door gebeden, vergiffenis te erlangen voor de zielen die in het vagevuur waren*, en de deuren dier strafplaats spoediger voor haar te doen ontsluiten dan anders het geval ware geweest. »(Ligt hierin geene bespotting der waarde van het gebed?") Zoodanige lieden derhalve, als begrepen zij, dat zij een lang verblijf in het vagevuur verdienden »(als of het den mensch gegeven ware de eeuwige raadsbesluiten der Voorzienigheid naar zijnen wil te plooijen)" lieten aanzienlijke geldsommen aan de Kerk na, opdat deze gebeden voor hun zielen zoude doen »(en de armen in hunnen nood ondersteunen)" Kinderen lieten op gelijke wijze voor de zielen hunner ouders, weduwen voor die van haar afgestorven mans, weduwnaars voor die hunner vrouwen bidden. Al die gebeden en zielmissen (gelijk men *deze soort van eerdienst* noemde) konden alleen door geld verkregen worden: en *al dat geld kwam aan den Priester.*

Maar de Paus en zijne geestelijkheid strekken de zaak nog verder uit: *zij verkochten niet alleen*, gelijk zij beweerden, *de vergiffenis des Hemels* AAN HEN DIE ZONDEN BEDREVEN HADDEN; *maar stonden hun zelfs* — altijd voor geld — *de vrijheid toe om de wetten van God en de Kerk te ontduiken*

(Wat zegt gij er van, Katholijken! zulke zinsneden uit een schoolwerkje te moeten afschrijven! zijn wij in ons regt wanneer wij *vrijheid van onderwijs* eischen, wanneer wij scholen verlangen, waar wij onze lieve kleinen overeenkomstig onze pligt en ons geweten kunnen doen onderwijzen, wanneer wij tegen de *gemengde* te velde trekken en die de moordkuilen onzer heilige godsdienst noemen. De regering wete het: wij *geven den strijd niet op*, voor en aleer wij datgene verworven hebben, waar wij regt op hebben: onbelemmerde *vrijheid van onderwijs*, de *vrije keuze van onderwijzers en leermiddelen!*) Volgen wij van Lennep verder:

»Deze vergunningen" (die vrijheid om de wetten van God en de Kerk te ontduiken) »werden *aflaten* genoemd.

Een boerenjongen Mr. van Lennep, zou u op uwe vraag, wat aflaten zijn geantwoord hebben: Aflaten zijn kwijtscheldingen van tijdelijke straffen, die wij door de zonden verdiend hebben! — Wanneer gij weder over de leer der Katholijke Kerk schrijft, raadpleeg dan, wat wij u bidden mogen, eerst de schriften van Katholijken.

»en zij, die ze (die aflaten) *gekocht* hadden,"

(Abuis, Mr. van Lennep! — de Kerk verkoopt geene aflaten: eene waardige biecht, eene godvruchtige communie, een ootmoedig gebed, en, — indien zij met tijdelijke goederen gezegend zijn, — eene kleine gift voor den noodlijdenden natuurgenoot, of anders *een ander liefdewerk*, ziedaar wat er van de geloovigen ter bekoming van eene aflaat gevraagd wordt.)

»beschouwden zich als het voorregt genietende van alle ondeugden en ongeregeldheden te bedrijven, zonder door de Goddelijke wraak daarvoor te kunnen achterhaald worden."

(Dat mogen zij gedaan hebben, die evenmin als gij de leer der Kerk kenden, maar zij zelve heeft dit nooit geleerd.

Wij protesteren dus tegen uwe valsche en lasterlijke aantijgingen, en zullen hen trachten te weren, die onze kinderen dezelve in handen geven!)

(1) Zie over het Vagevuur *de Katholiek*, Deel V, bl. 323 en 411, of de afleveringen der maanden Mei en Junij 1844.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

PARIJS, 8 Julij. De dagbladen geven het volgend kort verslag van de gisteren plaats gehad hebbende begrafenisplegtigheid van *Mgr. den aartsbisschop van Parijs.*

Langen tijd na het uur dat voor deze treurige plegtigheid was bestemd, stelde de optogt zich in beweging en kwam ten 11 ure ter plaatse der bestemming aan.

Alle geestelijken van Parijs, het gouvernement, de nationale vergadering en de autoriteiten van Parijs maakten deel uit van den optogt; deputatiën van werklieden waren daarbij toegelaten; de dames religieusen van alle geestelijke gestichten hadden zich mede daarbij aangesloten.

Gedurende den geheelen overtogt bleef het stoffelijk overschot des prelaats voor aller oogen zigtbaar. Het hoofd van den edelen gekwetste der barricaden had eene wonderlijke uitdrukking van kalmte behouden.

De groote ingang van de Notre Dame was geheel zwart behangen, men las op het fronton: *Een goed herder geeft zijn leven voor zijne schapen.*

De mobile garde bezet de straten en kaaijen, waar langs de optogt gaat van de woning des aartsbisschops tot de hoofdkerk. De smart dier jonge lieden geeft zich lucht in treffende verhalen. Velen hooren tot die weezen der Cholera, welke door de zorg van Mgr. de Quelen, den voorganger van Mgr. Affre op den aartsbisschoppelijken zetel van Parijs, zijn opgenomen en opgekweekt, anderen tot het St. Nicolaas gesticht of tot het genootschap van den H. Vincentius à Paulo. Bijna alle waren door den thans overleden Prelaat van het H. Vormsel voorzien geweest. Zij droegen allen bloemruikers in den loop hunner geweren. De jonge Lagravère droeg het kleine ebbenhouten kruisje dat de vrome prelaat hem had gegeven tot eene gedachtenis aan de barricade. De jonge Ledru, Martin en Lecornu, die zich in den laatsten opstand zoo voorbeeldeloos dapper hadden gedragen, droegen op hunne borst de ridderorde van het Legioen van Eer.

Het lijk werd nabij het koor nedergezet. Ten half 11 begon de lijkdienst en ten 1 uur was de hoogst eenvoudige begrafenis afgeloopen. Alle aanwezigen waren diep geroerd. Niet één toon van het orgel of van eenig muzijkinstrument had zich doen hooren; slechts menschenstemmen en het somber geroffel van de trom werden vernomen.

Het lijk van den achtingswaardigen prelaat bleef tot 7 ure des avonds ten toon gesteld, wanneer het in den bestemden grafkelder der aartsbisschoppen van Parijs aan den ingang van het koor werd nedergezet. In dezen grafkelder vindt men slechts vier lijkkisten, namelijk die van de aartsbisschoppen, gestorven sinds de eerste revolutie, t. w. Mgr. de Belloy, gestorven in 1808, Mgr. de Juigré, die zijne demissie gaf tijdens het concordaat en in 1811 is overleden, Mgr. de Perigord, gestorven in 1821 en Mgr. de Quélen overleden op den laatsten dag des jaars 1839.

— De staat van beleg, waarin de hoofdstad sinds

verkeert, is nog niet opgeheven. Ook blijft de uit- van eenige dagbladen voortdurend gestaakt.

De generaal Cavaignac deswege door een lid der Nationale Vergadering ondervraagd, antwoordde kortaf: „de staat van beleg is alleen verontrustend voor de vijanden der goede orde, en moet nog lang gehandhaafd blijven. Het gouvernement stelt zich voor de opgeheven dagbladen weder te doen verschijnen, wanneer het hem goeddunkt." De vergadering scheen zich met dit antwoord tevreden te stellen, ten minste niemand heeft meer het woord gevraagd.

De maatregel betreffende het storten van eene waarborg-som door de dagbladen is insgelijks weder in werking gebragt.

— Gisteren heeft de Vergadering het decreet goedgekeurd betreffende de spaarkassen en schatkist-bons.

— De generaal Cavaignac heeft in duidelijke bewoordingen aan de Vergadering te kennen gegeven, dat een leger van 50,000 man linietroepen in en rondom Parijs zamengesteld is en dat weldra al de kusten van Frankrijk zullen bezet zijn.

— De heer Lamartine heeft een brief vol verontwaardiging openbaar gemaakt over eene aantijging van het Journal des Débats.

— Parijs krijgt weder een levendig aanzien; de zaken schijnen hun gewonen loop te hernemen.

— Heden is er geene openbare zitting der nationale Vergadering gehouden uithoofde van eenige noodzakelijke veranderingen in de zaal.

— Een zonderling incident houdt thans aller aandacht bezig. Men had opgemerkt, dat de heer Constantin, een der officieren belast met het opmaken van het rapport van het groote Junij-proces, de beschuldigden met eene in het oog loopende hardheid behandelde. Doch den 6 werd hij door een der insurgenten en later door meerderen herkend als een dergenen, die in eene kiel en met eene muts op het hoofd de opstandelingen aangemoedigd en hun bevelen gegeven hadden. Zij, die gezegd hebben, dat de opstand schuldigen telden onder alle rangen der maatschappij, konden wel gelijk hebben. De heer Constantin is in hechtenis genomen.

— De berigten uit de departementen zijn zeer voldoende. Voor Lyon alleen schijnt men nog voor onlusten geducht geweest te zijn. Met den grootsten spoed is eene aanzettende magt van troepen derwaarts vertrokken. Echter is tot dus verre alles rustig gebleven.

— De berigten uit Madrid luiden niet ongunstiger betreffende den inval der Carlisten in Spanje. Het schijnt, dat Cabrera de banier des opstands verheft in den naam van den graaf de Montemolin. Men weet niet, of deze inval het uitwerksel is van den wrok van sir Bulwer en lord Palmerston, dan of men dien als het natuurlijk gevolg der gebeurtenissen van 24 Februarij te beschouwen hebbe, waarbij de tak van Orleans zijne groote nederlaag ontvangen heeft. Hoe het ook zij, Cabrera spaart in zijne proclamatie geene beschuldigingen tegen Lodewijk Philips en tegen Maria Christina. Men voedt te Madrid weinig vrees voor deze Carlistische beweging.

— Behalve den heer Constantin, die een adjudant is van den generaal Cavaignac, worden door den heer Arago als hoofdbewerkers van den opstand aangewezen, de heeren Portalis, Landrin en Jules Favre. De instructie heeft betevens nog meer andere gewigtige bijzonderheden aan het licht gebragt.

— Zoo even verspreidt zich het gerucht, dat men in de voorstad St. Antoine een post heeft doen springen. Een bataillon nationale gardes ijlt derwaarts.

— Heden heeft de begrafenisplegtigheid van den heer de Chateaubriand plaats gehad. Twee compagniën linietroepen bewezen de militaire eer aan het afgestorven lid der fransche academie en den groot-officier van het Legioen van Eer. Kwart na 12 uur werd het lijk opgenomen en op een eenvoudigen lijkwagen gezet, met twee paarden bespannen.

De heeren Hijde de Neufville, de Talaru, Ampère en de Rosambaud hielden de slippen van het kleed.

Op den ceremoniemeester en de leden der familie volgde een deputatie der fransche academie, bestaande uit de heeren Villemain, Lebrun, Droz, Ste Beuve, Patin en Mignet.

Daarna kwamen een groot aantal vertegenwoordigers, die den lijkstoet met hun bijzijn wilden vereeren. Onder deze werden opgemerkt de heeren Poujoulet, Larochejaquelein, Berrijer, Dupin aîné, Barthelemy, enz.

Vervolgens: eene deputatie van letterkundigen, tooneelschrijvers, eene deputatie van acht kweekelingen der normaalschool, beroemde dichters, auteurs, geleerden en staatslieden, als Beranger, Jules Janin, Armand Bertin, Charles Magnin, Vitet, graaf Molé, hertog Decazes, Lerminier, burggraaf de Conny, dagbladschrijvers en studenten, die allen eenparig eene laatste hulde wilden bewijzen aan het groot genie, dat Frankrijk verloren heeft.

Na de lijkdienst is het lijk in een grafkelder nedergezet om dezen avond naar Combourg te worden vervoerd waar de beroemde overledene tot zijne laatste rustplaats heeft bestemd eene rots, van waar men niets dan de zee en het uitspansel ontwaart.

— De generaal Duvivier is in den afgeloopen nacht aan zijne wonden overleden. Dit is nu de derde generaal, welken de gebeurtenissen van Junij aan Frankrijk gekost hebben.

ENGELAND.

LONDEN, 8 Julij. In de zitting van eergisteren van het huis der gemeenten werd er in het wetsontwerp, betreffende de kerkelijke vereenigingen in Ierland, beraadslaagd.

Gisteren ging het huis in committé over, tot het wetsontwerp, betreffende de regten op de suikers.

De heer Barkly stelde als amendement voor, dat de tegenwoordige regten op vreemde en koloniale suikers nog *zes* jaren zouden geheven worden. Verder stelde hij voor, slechts éene soort van bruine gekleide suiker als standaard aan te nemen.

De kanselier van de schatkist verklaarde zich tegen het voorgestelde amendement. Na eenige verdere discussiën werden de beraadslagingen over dit amendement tot eene volgende zitting uitgesteld en scheidde de vergadering.

— In het eerste nommer van den *Spectateur de Londres*, een blad, waarvan, volgens de meeste organen der drukpers, de heer Guizot hoofdredacteur zou zijn, wordt reeds gezegd, dat de redactie van dit blad volstrekt niet onder den invloed staat van eenige leden van het gewezen gouvernement van Frankrijk en dat de beginselen van het blad in eenige punten geheel met die van de voormalige Fransche regering verschillen.

— Het lagerhuis heeft zich met 351 tegen 84 stemmen tegen het voorstel van den heer hume, tot eene nieuwe hervorming van het kiesstelsel, enz. verklaa d.

DUITSCHLAND.

KEULEN, 9 Julij. Men schrijft uit Sleeswijk-Holstein: De vredelievende geruchten zijn eensklaps verstomd, en evenwel mag men aan de vorige berigten van een wapenstilstand ongetwijfeld nog geloof hechten. De *Bremer Zeitung* spreekt van eene schitterende overwinning van generaal Halkett, waarvan echter geene andere bladen van later datum gewag maken. De Deenen zouden ten getalle van 6000 man geland zijn; 2000 man waren te snel vooruitgerukt, en zijn daarop door de Pruissen omsingeld en in de pan gehakt. Na een dapperen tegenweer geboden te hebben, zijn er 200 gesneuveld en de overige 1800 gevangen genomen. De overige 4000 gelande Deenen zijn daarop in aller ijl weder scheep gegaan. Wij behoeven op het onwaarschijnlijke van dit berigt naauwelijks opmerkzaam te maken.

— Men meldt uit Dresden dd. 5 Julij: De beraadslagingen over de kieswet worden voortgezet. Het ontwerp verlangde, om tot afgevaardigde benoemd te kunnen worden, den ouderdom van 30 jaren. De meerderheid der commissie wilde dien stellen op 21 jaren, doch haar voorstel is met 48 tegen 14 stemmen verworpen.

BERLIJN, 7 Julij. Het alhier binnenrukken van 2 battaljons voetvolk en 1 eskadron cavallerie heeft hier op nieuw veel opschudding te weeg gebragt. De burgerweer heeft protesten daar tegen ingeleverd. De troepen hadden eigenlijk in de omstreken van Berlijn moeten ingekwartierd worden doch de minister van oorlog heeft het anders begrepen.

De krijgsreserve van het regiment grenadiers is gisteren uit Potsdam naar Spandau en van daar langs den Spoorweg naar Sleeswijk-Holstein vertrokken.

— Het Pruissisch ministerie moet eene nieuwe wijziging ondergaan ten gevolge van de aftreding van den heer Rodbertus, minister der eerediensten.

— De zending van den generaal v. Pfuel naar St. Petersburg heeft ten doel om alles in het werk te stellen, ten einde Rusland van alle vijandelijkheden tegen Pruissen of Duitschland te doen afzien. De uitslag van die zending kan niet twijfelachtig meer zijn, vermits men te Berlijn reeds geruststellende nota's van de zijde van Rusland heeft ontvangen. Keizer Nicolaas zou de grenzen van Duitschland niet overschrijden dan indien de constitutioneele monarchie er mogt worden omver geworpen. Volgens de *Breslauer Zeitung* kan Rusland naauwelijks 200,000 man voor een inval bijeen brengen. De militaire magt des Russischen autocraats bedraagt 600,000 man.

MUNCHEN, 6 Julij. Ons nieuw ministerieel dagblad deelt mede dat Koning Maximiliaan aan den aartshertog Johann onmiddelijk na zijne benoeming tot rijksbestierder, een brief van gelukwensching gezonden, en hem geraden heeft die benoeming aan te nemen.

WEENEN, 4 Julij. Niettegenstaande hier dagelijks voor 300,000 florijnen aan zilver gemunt wordt, verdwijnt het geld echter hoe langer hoe meer uit den handel, en men zal weldra genoodzaakt zijn banknoten van een halve gulden te maken, aangezien de rolletjes kopergeld het verkeer bezwaarlijk maken. Tot dit verdwijnen draagt ook veel bij dat het zilver van goede gehalte is.

— Baron Wessemberg schijnt andermaal tot het besluit te komen, om zijne volmagt in handen van den keizer neder te leggen.

— De berigten uit Weenen zijn voortdurend tegenstrijdig. Te Weenen wilde men weten, dat Venetië zich aan de Oostenrijkers had overgegeven. Het berigt komt ons hoogst onwaarschijnlijk voor.

— Eene Russische legermagt van 25,000 man infanterie en cavallerie is 26 Junij over de Pruth op het Moldavisch grondgebied aangekomen en werd nog dien avond te Jassy verwacht. Een gedeelte er van zou ter bescherming van de regering van Vorst Stourdza in het Moldavische blijven, het andere in Wallachyen in garnizoen komen liggen. Reeds voor dat de gebeurtenissen in Wallachyen bekend waren, had de Turksche kommissaris een koerier naar Konstantinopel afgezonden en het Russische leger doen noodigen, in de Vorstendommen binnen te rukken.

In de openingszitting van den Zwitserschen landdag, welke den 3 Julij met de gewone plegtigheid heeft plaats gehad, heeft de nieuwe president van de Vorort, de heer Funk in zijne openings-rede den toestand der republiek uiteen gezet en verklaard, dat de neutraliteit in de tegenwoordige omstandigheden de sterkte van Zwitserland uitmaakt.

ITALIE.

ROME, 30 Junij. Wij naderen met groote schreden eene crisis, die door den minister van binnenlandsche zaken is uitgelokt. Het volk verontwaardigd over den dwang, die men den steeds geliefden Pius IX aandoet, heeft zich lucht gegeven in eene demonstratie voor het hôtel van den graaf Mamiani, zoodat deze genoodzaakt werd de wijk naar het Quirinaal te nemen. Intusschen verneemt men dat de generaal Durando naar Rome is ontboden om rekenschap te geven van zijn gehouden gedrag in Vicenza.

— Het consistorie dat 26 Junij zou gehouden zijn, is verschoven geworden. De beroemde professor Orioli, die bij de discussie over het adres van antwoord beweerde dat de tegenwoordige staat van stilzwijgendheid en verwijdering onhoudbaar was, heeft algemeen mishaagd.

Volgens de *Risorgimento* van Turijn die echter voor de juistheid van het berigt niet in staat, is Karel-Albert voornemens 20,000 man af te zonderen, ten einde de Oostenrijkers te bestoken, die het Venetiaansch gebied hebben ingenomen.

Zooveel schijnt zeker, dat Karel-Albert eindelijk weder is opgerukt om het fort Legnano, aan de Etsch te belegeren. Deze maatregel heeft echter geen betrekking op het ontzet van Venetië maar strekt eerder tot bescherming van Modena, door aan Radetzki het overtrekken van de Po te beletten.

Het *Journal des Débats* deelt een schrijven mede uit het hoofdkwartier van het Italiaansche leger onder bevel van Koning Karel Albert, waaruit men schijnt te mogen opmaken dat er binnen kort een beslissend gevecht zal plaats hebben:

» Onze Koning heeft onherroepelijk besloten, zoo schrijft dat berigt, om, gelijk hij heeft toegezegd, alles in het werk te stellen ter bevrijding van Venetië. Welke opoffering dit ook aan Sardinië kosten moge, en niettegenstaande de groote krachtinspanning die van onze soldaten nog gevorderd zal worden, zullen wij de wapenen niet eerder nederleggen dan wanneer de Oostenrijkers over de Alpen teruggetrokken zullen zijn. Indien koning Karel Albert slechts de Etsch als grensscheiding had willen aannemen, dan zou de tegenwoordige oorlog reeds lang geëindigd zijn; want op deze voorwaarde heeft het kabinet van Weenen den vrede doen aanbieden, welk aanbod evenwel afgeslagen is.

» Sedert eenigen tijd komen hier dagelijks nieuwe troepen aan en naar mate zij hier verschijnen worden zij langs de Mincio geplaatst, op zoodanige wijs dat zij ons leger in den rug dekken, terwijl de troepen welke zij aldaar vervangen, alsdan het hoofdleger gaan versterken.

Berigten van Napels melden het volgende:

De citadel van Messina is het eenige punt van Sicilië, dat zich nog in de magt van koning Ferdinand bevindt. De stad half verwoest en door de inwoners verlaten, levert een bedroevend schouwspel op en de opstand zal haar duur te staan komen. Evenwel rusten de inwoners zich uit tot een verwoeden strijd. Zij bezitten kanonnen, die zij hebben gegoten van de standbeelden van Ferdinand. De citadel zal echter bezwaarlijk te verwinnen zijn; zij is eene sterkte van den eersten rang, door de Spanjaarden gebouwd.

De Kamers te Palermo vergaderd, hebben hare werkzaamheden aangevangen; zij willen geene republiek, maar een constitutioneelen koning en hierin zijn zij het met de geheele bevolking eens.

BELGIE.

Het Brusselsche dagblad *l'Independance*, deelt eene berekening mede van het aandeel in de belastingen, dat voor 1830 in België per hoofd jaarlijks werd betaald, uitkomende op 26 francs en 5 centimes; terwijl dit nu zou bedragen 19 francs en 60 centimes, en men thans in Frankrijk 28 francs en 87 centimes, en in Nederland 36 francs en 48 centimes zou betalen.

STADSNIEUWS.

Van 3 Julij tot 8 1848 zijn ingeschreven.

Voltrokken Huwel.	3.	Levenloos aangegeven Zonen	3.
Geboren	126.	dito dito Dochters	6.
Overledenen	91.	Elders overl. en alhier ingeschreven.	17.

Totaal	Gebuwde Paren	890.	Sedert primo Januarij 1848.
	Geborenen	3826.	
	Alhier overledenen	4666.	
	Elders overl. en alhier ingeschreven	182.	

BURGERLIJKE STAND.

AMSTERDAM, 10 Julij.

BEVALLEN (7 Julij): G. E. Strobel, geb. Koch, Z. — Aaltje Stronk, geb. Heeres, D.

OVERLEDEN (4 Julij): J. A. Jonkman, Z. 26 j. — (5 Julij): J. B. Geniets, 55 j.

NIEUWSTIJDINGEN, BETREFFENDE INTRESTBETALINGEN, UITLOTINGEN, GELDLEENINGEN, ENZ.

HOLL. IJZEREN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1848.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
In Januarij	45,723	ƒ 39,506,47½	ƒ 16,258,36½	ƒ 55,764 84
Februarij	51,403	» 45,976,72½	» 11,986,32½	» 57,963,05
Maart	62,852	» 56,900,80	» 10,263,67	» 67,164,47
April	65,545	» 58,489,32½	» 9,707,16½	» 68,196,49
Mei	82,802	» 70,005,52	» 11,263,31	» 81,268,83
Junij	95,635	» 83,169,32½	» 9,835,12	» 93,004,44½
Totaal	403,960	ƒ 354,048,17	ƒ 69,313,95½	ƒ 423,362,12½

NEDERL. RHIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

1848.	Aantal Reizigers.	Opbrengst van Reizigers.	Opbrengst van Goederen, enz.	Totale Opbrengst.
In Januarij	19 569	ƒ 24,456,95	ƒ 14,751,25½	ƒ 39,208,20½
Februarij	22 447	» 26,871,73	» 11,119,65	» 37,991,38
Maart	28,272	» 33,557,75½	» 9,251,02	» 42,808,77½
April	28,531	» 33,222,03	» 9,030,42½	» 42,252,45½
Mei	31,781	» 37,557 17½	» 9,765,60½	» 47,322,78
Junij	41,183	» 49,213,65	» 9,209,84½	» 58,423,49½
Totaal	171,783	ƒ 204,879,29	ƒ 63,127,80	ƒ 268,007,09

PRIJS-COURANT DER EFFECTEN.

			8 JULIJ 4½ u. gebl.	10 JULIJ	4 u.		gebl.
NEDERL., Werkel. Sch. à	2½	pCt.	45	44⅜	a	44¾	44 7/16
Dito Dito	3	»	52	51⅜	»	51⅞	51⅝
Dito Dito op resc.	3	»			»		
Dito Dito	4	»	69⅞	68⅞	»	70	69⅞
O. I. Leening	4	»	68¼	68	»	68⅝	68⅝
Amortis. Syndic.	3½	»	68	68	»		
Handel-Maatschappij	4½	»	134	133	»	133½	133½
Haarlemmermeer	5	»			»		
Aand. Rijn-Spoorweg	4½	»		73¾	»	74	73¾
Aand. Holl. S. M.	4½	»			»		
BELGIE	4½	»			»		
Dito	2½	»	37	36	»		
Dito bij Rotschild	2½	»	37 7/16	36¼	»	36½	36¼
SPANJE, L. bij Ard. van 85 £	5	»	9¼	9	»		
Dito Dito van 510 £	5	»	8 13/16	8 11/16	»	8¾	8¾
Dito bij Dito onb. st.	5	»	8⅞	8 9/16	»	8⅝	
Dito	3	»	25¾	24¾	»		
Dito Binnenl. à 6 m.	3	»	18⅛	17 15/16	»	17 15/16	18
Coupons Ardoins		»	6⅜	6⅛	»		
Passive		»			»		
Deferred		»			»		
Fransche Uitgest.		»			»		
PORTUGAL, te Londen	3	»	16⅞	16¾	»		
Dito Dito	4	»	17⅜	17¼	»	17 7/16	17⅜
Dito Binnenl. à 1 Conto	5	»			»		
RUSL. Ob. H 1798 en 1816	5	»	95	94¼	»	94½	94½
Dito Dito 1828 en 1829	5	»	94¾	93¾	»	94¼	94¼
Ct. b. d. 1831 en 1833	5	»	83½	83	»		
Dito bij Hope	4	»	76	74		75¼	75¼
Dito bij Stieglitz en C°.	4	»	75½	73	»	74½	74½
Cert. te Hamburg	5	»			»		
Inschrijving in Assignat.	6	»			»		
Cert. van Dito	6	»		55½	»		
POLEN, Certific.	4	»			»		
Dito Aand. met Loten fl 300		ƒ			»		
Dito Dito fl 500		»	114		»		
AMERIKA, Phil. Bank	6	pCt.			»		
Dito	5	»			»		
Dito Bank-Actiën				2⅝	»	2⅝	2⅝

Oostenrijk, Met 5 pc. 64¾, 66, 65; 2½ pc. 34¼, 36, 34¼; Oblig. bij Goll en C°. 5 pc. 71; Braz. 5 pc. 71; £ 200, 69; 1839, 68; 1845, 68¼; Mexico 5 pc. 16½.

Wisselkoers.

2/m. Parijs 55¾; Zigt-Parijs 56¼; 2/m. Londen 11,87½; Zigt London 11,97½; 2/m. Hamburg 34½; Zigt Hamburg 34⅞; 3/m Lissabon 40; 3/m. Porto 40; 2/m. Petersburg 1,74½.

HANDELSBERIGTEN.

AMSTERDAM, 10 Julij.

Koffij zonder afdoeningen bij de N. M., bleef de markt geheel in dezelfde positie. Eenige oude ceelen werden tot iets lagere prijzen gerealiseerd.

Tabak in de eerste hand vonden geene afdoeningen plaats. 900 pak. Java Tabak werden van Batavia aangevoerd.

Ruwe Suiker. Behalve den verkoop in veiling van 3415 kist. Havana was de omzet van weinig belang; 400 v. Surinaamsch bedongen ƒ18 a 20½ zijnde vorige prijzen; Geraffineerde, belangrijke partijen Melis en Lompen werden tot vorige prijzen voor uitvoer gekocht; men besteedt voor ord. Secunda Melis ƒ24 a ½; goed 2da 25½ a 26; mooi Secunda ƒ27 a ½; fijn Secunda ƒ29½ a 30½; prima ƒ33 a 34; Stoommelis ƒ24 a 31; Stroop ƒ25 a 26.

Specerijen, Rijst enz. 218 balen B S Peper bedongen in veiling ƒ13¼ a 14¼; Rijst iets vaster, ongep. blanke Java ƒ6¾; gepelde Java ƒ8¼ a ½; gep. Tafel ƒ10¼ a ½, alles op nieuwe conditien

Smirna Rozijn ƒ10½; Samos ƒ8½; zwart ƒ7¼ a ½; Malaga ƒ10; Krenten ƒ15 a ¼.

Potasch, prima New-Yorker zeilende tot ƒ16 verkocht; Petersburger waarvan tegen 15 dezer 215 vaten in veiling komen a ƒ16, 15¾ te koop.

Verfwaren: Indigo en Cochenille tot vorige prijzen voor uitvoer gevraagd.

Huiden en Vellen: De handel is voortdurend in gedrukte stemming 1427 stuks Montevideo, per Cuba werden verkocht. Inlandsche Huiden weinig gevraagd.

Petersb Talk, gele ƒ28; Zeep ƒ27½; Amst. Smeer ƒ27½; Amerik. Reuzel ƒ25 a 24; Zuidzeetraan zeilend a ƒ26 in loco a 27 te koop; Haring ƒ150 a 160; Ansjovis ƒ10½; Palmolie ƒ20 a 19.

GRAANMARKT.

Tarwe prijshoudend, 124, 126 ℔ b. Poolsche ƒ265; 128 ℔ Dito ƒ280; 127 ℔ Dito ƒ270; 126 ℔ Zeeuwsche ƒ235; 126 ℔ Dito ƒ237.

Rogge 116 ℔ Petersb. ƒ150; 125 ℔ Pommer ƒ165; 125 ℔ Holst. ƒ156; 118 ℔ Odessa ƒ160; 116 ℔ Archang. ƒ146, 149; 116, 118 ℔ Deens. ƒ130, 135; 121 ℔ Wismar ƒ170; hooger afgegaan op laatst lager afgegeven; 122 ℔ Mecklenb. ƒ154.

Garst Inlandsche prijshoudend, buitenland iets beter, 111, 112 ℔ Deens. ƒ156, 160; 112, 113 ℔ Holsteins ƒ160, 162; 113 ℔ dito 165; 101 ℔ Vriess. Winter ƒ126.

Haver 85 ℔ fijne ƒ105.

Boekweit 119 ℔ Amersf Nijkerk. ƒ170; 118 ℔ Holst. ƒ170; 117, 118 ℔ Oostvr. ƒ154, 156.

Koolzaad. Betuws Aveelzaad £vl. 52½; Gronings Aveelzaad 50; O. Elve 57; N. Aveelzaad Waard en Groet 56. Op 9 vaten Olie in April 1849 £vl. 59; Sept. en Oct. 60. *Lijnzaad* een doen; Memelsch 108 ℔ ƒ220. *Raapolie* op 6/w. ƒ36; Vliegend ƒ55; primo Mei ek. ƒ35½; Sep. ƒ34¼; Oct. ƒ34½; Nov. ƒ34¾; Dec. ƒ35. *Lijnolie* per 6/w. ƒ27¾, Vliegend ƒ26¾. 7. *Hennepolie* per 6/w. ƒ36. *Raapoeken* ƒ60, 64 *Lijnkoeken* ƒ8, 10.

LEIDEN, 8 Julij. Boter van ƒ33 tot ƒ37, pr. vierde; Tarwe van ƒ7,50 tot ƒ8, pr. Mudde; Rogge van ƒ5,50 tot ƒ5,80, pr. idem; Garst van ƒ3,20 tot ƒ3,50, pr. idem; Haver van ƒ2,50 tot ƒ3, pr. idem; Paardenboonen ƒ4,60 tot ƒ5, pr. idem; Duivenboonen van ƒ5,40 tot ƒ6, pr. idem.

LEEUWARDEN, 7 Julij. Boter ƒ35,50; Kaas ƒ20 a ƒ25.

Bij de Redactie is ontvangen voor de Kerk der H. Maagd: *Auxilium Christianorum*, te Curaçao:

Van het Leesgezelschap der Uitspannings-Lectuur te Assendelft ƒ10.

Amsterdam, bij C. L. VAN LANGENHUYSEN, Drukker en Uitgever.